

ARŞİV BİLİNCİ ÜZERİNE

Doç.Dr. Mehmet CANATAR

Eskiden kılıç ve güç üstünlüğüyle son zamanlarda ise konvansiyonel veya nükleer silah ve teknolojik üstünlükle kazanılan zaferlerin, bugünün bilgi birikimi ve hızla gelişen iletişim araç ve teknolojisi karşısında eskisi kadar değer ifade etmediğinin iyice anlaşıldığı, başka bir deyişle kalemin kılıca üstün geldiğinin kanıtlanmış olduğu yeni bir bin yıla adım attığımız bu dönemde, kalemin önemli rol üstlenmesi neticesinde oluşan ve geçmiş ile gelecek arasında köprü kurmanın vazgeçilmez unsuru olan arşiv ve arşivcinin önemi ve buna yönelik arşiv bilincinin defaatle artmış olduğu inkar edilemez bir gerçektir.

Kalem ve onun yazdıklarına Yaratıcı'nın dahi yemin etmek suretiyle önemini gösterdiği biçimde oluşmuş; geçmişin bilgisi, hazinesi ve hafızası, geleceğin ise kaynağı ve hareket noktası olan tarihi arşivler yanında, artık günümüzde bilgi teknolojisinin ortaya çıkardığı yenilik ve imkanlar ile bu gelişmeler neticesinde ortaya çıkan yazılı, görsel ve işitsel ürünler olarak diğer arşiv malzemesi, baş döndürücü bir biçimde geleceği şekillendirmeye, geleceği bugünden inşa etmeye devam etmektedir.

Bununla birlikte, bir meslek ve bilim dalı olarak arşivcilik de, değişen şartlara uygun şekilde gelişme göstermekte, arşivlik malzemenin çeşitlenmesi belge yönetiminin önemini artırmakta, bilgisayar teknolojisinin gelişimi ve bilgisayar ortamında üretilen belge ve bilgilerin arşivlenmesi, belgelerin üretim aşamasında kontrol altına alınması ve standardizasyonu, hukuki problemler ve erişim imkanları, saklama planları, ihtiyacı sözkonusu olan mevzuatın çıkarılması ve uygulamalardaki aksaklıklar gibi konular ise arşivcilik alanında daha bilinçli bir çalışma ortamını, arşiv bilincinin yaygın biçimde yerleşmesini gerekli ve zorunlu kılmaktadır.

Bu çerçevede özellikle, arşivciliği bir meslek olarak benimsemiş, özümsemiş, onu idealize etmiş yetişmiş arşivcilerin gayretleri ile, arşivcilik mesleğini ve arşiv bilincini, toplumun bütününe; halkımızın özünde zaten bir milli ve toplumsal şuur olarak mevcut olan duyarlılık ve ufuk genişliklerinden de yararlanmak suretiyle, yine ve yeniden kazandırmak ve arşiv gönüllüleri kazanmak yapılması gereken en önemli faaliyetlerdendir.

Bu çerçevede başarılı çalışmalar yapmayı kendine hedef edinmiş olduğunu memnuniyetle müşahede ettiğim, aynı zamanda arşivciliğe gönül vermiş olan eski mesai arkadaşlarım ve meslektaşlarımın teşkil ettiği Tüm Arşivciler Derneği'nin, arşiv ve arşivcilik mesleği bilincini topluma yaymak konusunda panel, konferans, kurs gibi faaliyetlerde bulunmak suretiyle mühim hizmetler gerçekleştireceğine inanmaktayım.

Osmanlı döneminde resmi tarih yazıcılarının dahi devlet arşivlerinden sınırlı bir şekilde istifade ettiği ortamlardan hareketle, günümüzün bilgi ve teknolojisiyle bütünleşmiş ve halen de bunu sürdüren çağdaş devlet arşivleri imkanları içerisinde, bu çağın insanları olarak ne kadar şanslı olduğumuzu ve arşiv bilinci ile hareket ettiğimiz takdirde toplumsal gelişme ve kalkınma hamlelerinde ne derece başarılı olabileceğimizi yeniden düşünmek durumundayız.